

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 104451 20 Gž
Brčko, 29.12.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Lucić Josipe kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Nedić Srđana kao članova vijeća, u pravnoj stvari mlđb. tužitelja S.M. i E.M., zastupanih po zakonskom zastupniku A.M. iz B. i punomoćniku Reljić Dragi, advokatu iz Tuzle, protiv tužene M.M.H. iz B., zastupane po punomoćniku Islamović Mirsadu advokatu iz Brčkog, radi izmjene odluke o izdržavanju zajedničke mlđb. djece vps 6.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 104451 17 P od 07.09.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 29.12.2020. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba mlđb. tužitelja S.M. i E.M., oboje iz B., u dijelu kojim pobijaju presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 104451 17 P od 07.09.2020. godine u drugom stavu izreke, kojim su sa viškom tužbenog zahtjeva mlđb. tužitelji odbijeni, SE ODBIJA.

Žalba mlđb. tužitelja, u dijelu kojim pobijaju presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 104451 17 P od 07.09.2020. godine u trećem stavu izreke, u odluci o troškovima postupka, SE USVAJA i prvostepena presuda PREINAČAVA tako što su mlđb. tužitelji dužni tuženoj, na ime naknade troškova parničnog postupka, umjesto iznosa od 1.012,99 KM platiti iznos od 216,71 KM, u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Zahtjev mlđb. tužitelja S.M. i E.M. za naknadu troškova nastalih u povodu izjavljene žalbe na prvostepenu presudu, SE ODBIJA.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na slijedeći način:

„MIJENJA SE PRAVOSNAŽNA PRESUDA Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj: 96 o P 077250 14 P od 10.12.2014. godine u dijelu odluke o doprinosu tužene M.M.H., kći I., iz B., ulica ..., JMBG: ..., pa se tužena obavezuje da, na ime doprinosa za izdržavanje za malodobnu S.M., JMBG: ... i malodobnog E.M. JMBG: ..., umjesto iznosa od po 50,00 KM, sada plaća iznos od po 150,00 KM, počev od 19.06.2017. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa nadalje sve dok postoje zakonski uslovi ili do druge odluke suda, s tim da je dospjele, a neizmirene iznose, dužna platiti odjednom, uz zakonsku zateznu kamatu, počev od dospijeca svakog pojedinačnog iznosa, pa do isplate, a iznose koji dospijevaju, najkasnije do 5-tog u mjesecu za tekući mjesec, unaprijed, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužiocu se odbijaju kao previsoko postavljanim.

Tužiocu su dužni tuženoj naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.012,99 KM, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.”

Navedenu presudu žalbom pobijaju mlđb. tužitelji, a kako proizilazi iz sadržaja žalbe, pobijaju odluku prvostepenog suda sadržanu u drugom stavu izreke, kojom je odbijen višak tužbenog zahtjeva mlđb. tužitelja (kao previsoko postavljen), i pobijaju odluku sadržanu u trećem stavu izreke, kojom je određeno da su mlđb. tužitelji dužni tuženoj nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.012,99 KM, a zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu „da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako što će se tužena obavezati da tužiteljima plaća traženi iznos doprinosa za izdržavanje“. Troškove žalbenog postupka mlđb. tužitelji su opredijelili na iznos od ukupno 526,50 KM.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga.

Zahtjevom u ovom sporu mlđb. tužitelji traže da se presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 077250 14 P od 10.12.2014. godine, izmijeni u dijelu odluke kojim je tužena obavezana da za izdržavanje mlđb. tužitelja doprinosi iznos od po 50,00 KM mjesečno tako da se obaveže, da za njihovo izdržavanje (kao zajedničke djece zakonskog zastupnika mlđb. tužitelja i tužene), mjesečno doprinosi iznos od po 400,00 KM, za svakog mlđb. tužitelja.

Prema činjeničnim navodima tužbe i navodima iznesenim u postupku zahtjev za izmjenu odluke o doprinosu tužene za izdržavanje mlđb. tužitelja zasnovan je na tvrdnji da su se okolnosti, koje utiču na visinu doprinosa za izdržavanje, od donošenja ranije presude (presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 077250 14 P od 10.12.2014. godine) značajno promijenile jer je tužena zasnovala radni odnos, pa su se njene materijalne prilike poboljšale, i jer su potrebe mlđb. tužitelja veće (stariji su i veći su izdaci za svakodnevne potrebe i za školovanje) u odnosu na vrijeme kada je donesena presuda kojom je tužena obavezana da za njihovo izdržavanje doprinosi po 50,00 KM mjesečno, za svako dijete.

Zahtjevu mlđb. tužitelja tužena se usprotivila navodom da ona nije zasnovala stalni radni odnos, nego i dalje ima status nezaposlene osobe (i prema uvjerenju broj 03-06-7-0538/17 od 10.07.2017. godine) i da, kod takvog stanja stvari, iako je u postupcima, koji su vođeni kod sudova distrikta utvrđen njen udio u zajednički stečenoj imovini (u bračnoj zajednici sa zakonskim zastupnikom mlđb. tužitelja) zahtjevu za povećanje doprinosa za izdržavanje zajedničke mlđb. djece, nema mjesta.

Kako proizilazi iz obrazloženja pobijane presude prvostepeni sud je zahtjevu mlđb. tužitelja djelimično udovoljio tako što je tuženu obavezao da za izdržavanje mlđb. tužitelja mjesečno doprinosi iznos od po 150,00 KM za svako dijete (prvi stav izreke prvostepene presude), a sa viškom tužbenog zahtjeva mlđb. tužitelje je odbio kao previsoko postavljenim (drugi stav izreke prvostepene presude) kod utvrđenih činjenica u postupku:

da je presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 077250 14 P od 10.12.2014. godine (kojom je razveden brak zakonskog zastupnika mlđb. tužitelja i tužene i mlđb. djeca povjerena ocu na zaštitu, vaspitanje i staranje) tužena obavezana da za izdržavanje mlđb. djece mjesečno doprinosi po 50,00 KM, za svako dijete,

da mlđb. tužitelji žive kod oca – zakonskog zastupnika,

da je u bračnoj zajednici zakonskog zastupnika, koju je zasnovao nakon razvoda braka sa tuženom, rođeno dvoje mlđb. djece,

da su mlđb. tužitelji stari 17, odnosno 15 godina,

da zakonski zastupnik mlđb. tužitelja (otac) ostvaruje, radom u firmi njegovog oca, platu od 700,00 KM mjesečno,

da je tužena, prema uvjerenju Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 27.02.2019. godine nezaposlena osoba,

da tužena živi u kući njenih roditelja,

na osnovu kojih činjenica je našao da je zahtjev mlđb. tužitelja za povećanje doprinosa osnovan jer utvrđene činjenice u postupku ukazuju na promijenjene okolnosti u odnosu na vrijeme kada je donesena presuda od 10.12.2014. godine s obzirom da su mlđb. tužitelji stariji i njihove potrebe

su nesumnjivo veće ali da kod toga, da se okolnosti kod tužene nisu promijenile tako da je ona u radnom odnosu (da je zaposlena), zaključio je prvostepeni sud da je ona u mogućnosti da za izdržavanje mlđb. tužitelja mjesečno doprinosi iznos od po 150,00 KM za svako dijete,

imajući u vidu da tužena u postupku nije dokazivala i dokazala da je nesposobna za rad, „niti da je spriječena u korištenju imovine koja je u sudskom postupku utvrđena kao bračna tekovina koja njoj pripada“,

a ocijenio je da je navedeni iznos nesumnjivo potreban za izdržavanje mlđb. tužitelja, kao njen doprinos, s obzirom da je mlđb. S.M. sada stara 17 godina, a mlđb. E.M. 15 godina.

Pozvao se prvostepeni sud, obavezujući tuženu da plaća doprinos od po 150,00 KM mjesečno za svako dijete, a odbijajući višak tužbenog zahtjeva tužitelja (jer je previsoko postavljen), na odredbe Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i to na članove 194, 115 stav 3 i 214.

Mlđb. tužitelji žalbom ukazuju da je prvostepena presuda donesena povredom člana 300 stav 4 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u Zakonu o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji je stupio na snagu 06.07.2018. godine član 311 stav 4) jer sud za odbijajući dio prvostepene presude nije dao valjane razloge „čime je počinio povrede zakona, a to je bilo od uticaja na donošenje pravilne i zakonite odluke“.

Ovaj sud nalazi da prvostepena presuda nije donesena povredom postupka, na koju mlđb. tužitelji ukazuju žalbom. Ovo stoga što je prvostepeni sud za ocjenu, da je tužena u obavezi doprinositi veći iznos od iznosa utvrđenog presudom o razvodu braka i da je u mogućnosti da doprinosi iznos od po 150,00 KM mjesečno za svako dijete (kao iznos koji pored doprinosa zakonskog zastupnika obezbjeđuje zadovoljavanje potreba mlđb. djece), naveo u obrazloženju razloge koji su jasni i dovoljni, a koji razlozi su istovremeno i razlozi zbog kojih je prvostepeni sud našao da je zahtjev za izdržavanje mlđb. tužitelja preko tog iznosa, do traženog iznosa od po 400,00 KM mjesečno (za svako dijete), previsoko postavljen zbog čega se, drugim stavom izreke prvostepene presude, „sa viškom tužbenog zahtjeva tužiocima odbijaju“.

Obrazlažući žalbene razloge pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjenično stanja i pogrešne primjene materijalnog prava mlđb. tužitelji, u suštini, ukazuju da je primjenom relevantnih odredaba Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (pravilnim tumačenjem istih i njihovom pravilnom primjenom) sud trebao odrediti veći doprinos tužene za izdržavanje mlđb. djece jer je prvostepeni sud bio dužan cijeliti, kao doprinos zakonskog zastupnika (oca), njegovu brigu na podizanju mlđb.

djece, kao i činjenicu da zakonski zastupnik (otac) ima i dvoje mlđb. djece, rođene u bračnoj zajednici u kojoj sada živi.

Žalbom mlđb. tužitelji posebno ukazuju i na činjenicu da je u ovom postupku provedeno vještačenje po vještaku ekonomske struke „iz čijeg izvještaja je sud mogao zaključiti koje su potrebe i u kakvim okolnostima djeca žive i da stav suda da je inače vještačenje bilo nepotrebno („jer sud utvrđuje visinu doprinosa“) ne stoji jer je iz nalaza „sud mogao zaključiti da ima dovoljno podataka za odluku o zahtjevu“, a mogao je cijeneći podatke koji se odnose na potrošačku korpu u Federaciji Bosne i Hercegovine ne ići „ispod iznosa od 266,70 KM, po izdržavanom licu“.

Po ocjeni ovog suda nisu pogrešno primijenjene relevantne odredbe Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kada je prvostepeni sud donio odluku kao u drugom, odnosno kao u prvom, stavu izreke pobijane presude.

Naime, odluka da tužena doprinosi za izdržavanje mlđb. tužitelja po 50,00 KM mjesečno (odluka suda u brakorazvodnoj parnici) zasnovana je na činjeničnom stanju utvrđenom u vrijeme donošenja presude o razvodu braka tužene i oca tužitelja, kao bračnih partnera.

Nakon donošenja navedene presude, po proteku tri godine, mlđb. tužitelji su podnijeli tužbu u ovom sporu „radi izmjene odluke o izdržavanju zajedničke mlđb. djece“ navodeći u tužbi da su ispunjene zakonske pretpostavke za njeno podnošenje „jer su se izmijenile okolnosti u odnosu na koje je određeno izdržavanje“ i „da doprinos tužene više nije dovoljan za njihovo izdržavanje“ (sve prema navodima tužbe). Kao promijenjene okolnosti u tužbi su konkretno naveli da su to činjenice: „da je u međuvremenu tužena našla posao i zasnovala radni odnos pa su se njene materijalne prilike poboljšale“, i da su mlđb. tužitelji stariji pa su „njihove potrebe povećane a time su i izdaci za njihovo izdržavanje veći“.

Prvostepeni sud je našao da je, primjenom odredaba na koje se pozvao, tužena dužna da za izdržavanje mlđb. tužitelja mjesečno doprinosi po 150,00 KM kod notorne činjenice da su potrebe mlđb. tužitelja veće jer su stariji i kod utvrđene činjenice da tužena nije zasnovala radni odnos ali da nije dokazala da je nesposobna za posao, pa je u obavezi da iskoristi sve svoje mogućnosti da stiče zaradu i da za izdržavanje mlđb. tužitelja (koji žive kod oca) doprinosi i to iznos od po 150,00 KM mjesečno za svako dijete, za koji iznos je prvostepeni sud ocijenio da je u mogućnosti radom obezbijediti, bez obzira što nije u stalnom radnom odnosu.

Istina prvostepeni sud se nije u obrazloženju posebno očitovao o doprinosu oca brigom na podizanju mlđb. djece, kao i o činjenici da sada ima još dvoje mlđb. djece.

Međutim, kod ocjene osnovanosti zahtjeva u ovakvoj vrsti spora, koji je zasnovan na odredbi člana 222 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (koja reguliše izmjenu odluke o izdržavanju) parametri, za udovoljavanje tužbenom zahtjevu, su potrebe izdržavanog lica i materijalne mogućnosti lica koje izdržavanje daje, koje parametre je prvostepeni sud cijenio i stavio ih je u odnos, kada je donio odluku kao u prvom i drugom stavu izreke pobijane presude.

Imajući u vidu navedeno, i da prema sadržaju odredbe člana 222 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sud može povisiti, sniziti ili ukinuti obavezu izdržavanja dosuđenu ranijom pravosnažnom presudom (ako su se izmijenile okolnosti na osnovu kojih je ranija presuda donesena) kada su utvrđene činjenice u pogledu navedenih relevantnih parametara, onda ukazivanje u žalbi da je sud konkretne činjenice o potrebama mlđb. tužitelja mogao i trebao utvrditi iz nalaza vještaka ekonomske struke i donijeti odluku o zahtjevu mlđb. tužitelja cijeneći podatke koji se odnose na potrošačku korpu u Federaciji Bosne i Hercegovine, ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Dakle, prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo (i odredbu člana 222 Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine iako se na nju u obrazloženju presude nije direktno pozvao) kada je višak tužbenog zahtjeva mlđb. tužitelja odbio.

Sa navedenog odlučno je kao u prvom stavu izreke ove presude, a na osnovu odredbe člana 335 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Mlđb. tužitelji su u žalbi naveli i da odluka, o naknadi troškova parničnog postupka (sadržana u trećem stavu izreke prvostepene presude), nije pravilna „jer prvostepeni sud nije na pravilan način utvrdio uspjeh mlđb. tužitelja u sporu, s obzirom da je uspjeh 37,5 % a ne 5 %, kako je našao prvostepeni sud“.

Osnovano mlđb. tužitelji žalbom ukazuju da je njihov uspjeh u ovom sporu 37,5 % i prema ovom procentu uspjeha i ukupno utvrđenim troškovima prvostepenog postupka koji pripadaju mlđb. tužiteljima (u iznosu od 1.347,84 KM) iznos troškova postupka koji im pripada je iznos od 505,44 KM.

Utvrđeni ukupni troškovi prvostepenog postupka tužene su iznos od 1.137,24 KM i prema njenom uspjehu u ovom sporu od 63,50 %, iznos troškova postupka koji tuženoj pripada je iznos od 722,71 KM.

U konačnici, kada se izvrši procesna kompenzacija troškova, koji pripadaju mldb. tužiteljima i koji pripadaju tuženoj, mldb. tužitelji su dužni tuženoj, na ime naknade troškova parničnog postupka, platiti iznos od 216,71 KM (postoji pozitivna razlika u korist tužene, u iznosu od 216,71 KM), pa je uvažavanjem žalbe mldb. tužitelja valjalo odlučiti kao u drugom stavu izreke ove presude, a na osnovu odredbe člana 344 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Primjenom odredbe člana 130 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zahtjev mldb. tužitelja za naknadu troškova postupka nastalih u povodu izjavljene žalbe (sastav žalbe sa PDV-om) odbijen je trećim stavom izreke ove presude kod toga da su mldb. tužitelji žalbom osnovano pobijali samo odluku o troškovima postupka prvostepenog suda, a da je žalba, u dijelu kojim su pobijali odluku o glavnoj stvari, odbijena i presuda prvostepenog suda u tom dijelu potvrđena.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Josipa Lucić